

Wanneer begin je gesprekken over toestemming en lichaamsveiligheid?

– door Jayneen Sanders

In dit overzicht vind je richtlijnen voor geschikte momenten en manieren waarop je met kinderen kunt beginnen te praten over *toestemming* en *lichaamsveiligheid*.

Alle kinderen zijn anders en jij kent 'jouw' kind het beste. Laat je daarom bij het voeren van de gesprekken leiden door de capaciteiten en vragen van het kind. Stapsgewijs kun je door de jaren heen over deze onderwerpen blijven praten. Gebruik de vragen die het kind stelt, gesprekken in het gezin of de groep, kinderboeken en spontane dagelijkse situaties als aanleiding om te leren en op een open manier met het kind te praten.

Geboorte – 2 jaar (non-verbaal)

- Gebruik vanaf dag 1 de juiste termen voor de intieme lichaamsdelen van het kind.
- Leg het kind uit wat je gaat doen en waarom, zoals: "Ik doe je sokken aan, zodat je voeten warm blijven."
- Erken de gevoelens van het kind, zoals: "Ik zie dat je verdrietig bent, maar ik wil boodschappen doen. Ik ben snel terug. Oma zal goed voor je zorgen."
- Let op de lichaamstaal van het kind, zoals bij een kietelspel: vindt het kind het niet meer leuk, stop dan onmiddellijk.
- Zorg ervoor dat zorgprofessionals het kind uitleggen wat ze gaan doen. Je kunt vragen of ze bereid zijn om toestemming aan het kind te vragen voordat ze de lichaamsgrens overschrijden.

2 – 3 jaar (verbaal)

- Introduceer de term *lichaamsgrens* – de onzichtbare ruimte rond ons lichaam. Leg uit dat we altijd om toestemming moeten vragen, voordat we binnen de lichaamsgrens van de ander mogen komen.
- Laat het kind weten dat het *NEE* mag zeggen tegen kussen en knuffels. Hoe een kind iemand begroet, is altijd de eigen keuze.
- Laat het kind weten dat het *NEE* mag zeggen tegen kietelspelletjes. Informeer volwassenen (of oudere kinderen) dat ze onmiddellijk moeten stoppen als het kind *STOP* zegt.
- Vraag zorgprofessionals of ze om de toestemming van het kind willen vragen.
- Laat het kind waar mogelijk zelf keuzes maken en zeggenschap hebben, mits het veilig is om dat te doen.

3 – 6+ jaar

- Blijf de concepten van *lichaamsgrens* en *toestemming* herhalen.
- Leer het kind formeel (en in verschillende sessies) over: zich veilig en onveilig voelen, vroege waarschuwingstekens, een vertrouwensteam, het verschil tussen geheimen en verrassingen, het verschil tussen veilige en onveilige aanraking, dat privé delen echt privé zijn en wat te doen als je kind ongepast aangeraakt wordt, gevraagd/gedwongen wordt om iemands privé delen aan te raken of ongepaste beelden te zien krijgt.

Lees alle boeken over lichaamsveiligheid uit de serie **Kleine GROTE Gesprekken**

Het is nooit te vroeg om met deze gesprekken te beginnen.